

Aktywnosé od FPPP

1. Kongers Mlodych "Potrzebujemy nowych umów miedzypokoleniowych"

Erster Jugendkongress "Wir brauchen neue Generationenverträge" (1997)

7./8. listopada 1997 odbył się pierwszy zorganizowany przez Fundację Praw Przyszłych Pokoleń Kongres Młodych pod hasłem "Potrzebujemy nowych umów miedzypokoleniowych". Przedstawiciele młodego pokolenia reprezentujący różne fundacje, młodzieżowe organizacje polityczne i związkowe oraz zainteresowani uczniowie i młodzież sformułowali nowe umowy miedzypokoleniowe z zakresu ekologii, ubezpieczeń społecznych, zadłużenia państwowego, pracy, oświaty i praw dziecka. Poparcie znaleźli w znanych kolach ekspertów z dziedziny gospodarki i analizy społecznej. Wśród nich znaleźli się m.in. prof. dr E.U. Weizsäcker, prof. dr Ortwin Renn, prof. Bernd Raffelhüschen, prof. dr Vittorio Häse, prof. dr Peter Grottian, prof. dr Hubertus Müller-Groeling, dr Jürgen Borchert, Matthias Berningen i Ekkehard von Braunmühl. Umowa złożona została na rece ówczesnej przewodniczącej Bundestagu w Bonn pani prof. dr Rity Süßmuth.

2. Kongres Młodych "Polityczny test - jak daleko przyszłościowe są programy partyjne dzisiaj?"

Zweiter Jugendkongress "Politiktest - wie zukunftsfähig sind die Parteiprogramme?" (1998)

Od 11 do 13 lipca 1998 odbył się drugi Kongres Młodych pod hasłem "Polityczny test - jak daleko przyszłościowe są obecne programy partyjne?". Z okazji wyborów do Bundestagu (wyższa izba niemieckiego parlamentu) we wrześniu 1998 w Niemczech zaprosiliśmy przedstawicieli młodych z całych Niemiec, aby dokładnie przyjrzeć się programom politycznym wszystkich organizacji partyjnych. Chcieliśmy stwierdzić, czy są one ukierunkowane na przyszłość czy tylko na dzień dzisiejszy, czy uwzględniają interesy i potrzeby przyszłych pokoleń. Chcieliśmy sprawdzić, czy nie zawierają ukrytych ciężarów, które późniejszym pokoleniom utrudnią będą egzystencje. Niestety wynik naszych studiów pokazał nam, iż żaden z programów partyjnych nie był przyszłościowy na wszystkich płaszczyznach. Rzecznik Fundacji Jörg Tremmel podsumował: "Za 30 lat żaden z dzisiejszych polityków nie będzie przy władzy. Ale moje pokolenie będzie zmuszone, żyć w przyszłości z następstwami ich krótkowzrocznej polityki, nastawionej tylko na dzisiaj i teraz. Prawie żaden z dzisiejszych polityków nie będzie mógł spojrzeć swoim wnukom w oczy."

Ten test polityczny odbił się szerokim echem w społeczeństwie. Ukazało się przeszło 200 informacji prasowych na ten temat i setki nauczycieli dyskutowało o wynikach Kongresu ze swoimi uczniami podczas lekcji wiedzy o społeczeństwie.

3. Kongres Młodych "50 lat konstytucji - co pozostało, co dopiero nastąpi?"

Dritter Jugendkongress "50 Jahre Grundgesetz - was bleibt, was kommt?" (1999)

14. i 15. maja 1999 odbył się 3. Kongres Młodzi pod hasłem "50 lat konstytucji - co zostało, co dopiero nastąpi?" w "Wasserkwerk" byłym budynku Bundestagu w Bonn. W ramach uroczystości z okazji 50-siolecia uchwalenia Konstytucji zadaliśmy sobie pytanie, w jaki sposób sprawiedliwość pokoleń i ekologiczna długotrwałość środowiska zagwarantowane muszą być w ustawie zasadniczej.

Po konferencji prasowej uczestnicy kongresu przyjęci zostali przez panią minister sprawiedliwości Herte Däubler-Gmelin i przekazali jej uroczystie "Oświadczenie praw przyszłych pokoleń", będące propozycją Fundacji do unowocześnienia artykułu 20a w ustawie zasadniczej. Pani minister sprawiedliwości nazwała naszą propozycję "godną przemyślenia" i obiecała ustosunkować się do niej w czasopiśmie "Zeitschrift für Rechtspolitik" (patrz: Kampanie). W następującej po tym znaczącej dyskusji, w której udział wzięli młodzi uczestnicy kongresu i znani eksperci, dyskutowano o możliwej zmianie ustawy zasadniczej pod względem sprawiedliwości pokoleniowej. W dyskusji wzięli udział: prof. dr Ernst Ulrich von Weizsäcker, prof. dr Hans Peter Dürr, prof. dr Franz-Josef Radermacher, Cem Özdemir, prof. dr Heinz Theisen, prof. dr Astrid Hedtke-Becker, dr Wolfgang Heyne, poza tym również przewodniczący Szwajcarskiej Fundacji Zukunftsrat Robert Unteregger.

Uczestnicy kongresu dyskutowali również z zaproszonymi referentami. Rozmowy te zostały udokumentowane i zostaną wkrótce opublikowane.

List otwarty do gabinetu Schrödera

Po objęciu władzy przez SPD i Zielonych w październiku 1998 przestudiowaliśmy umowy koalicyjne, zwracając szczególną uwagę na uwzględnienie w nich praw przyszłych pokoleń. W otwartym liście do kanclerza Gerharda Schrödera, wszystkich ministrów jego gabinetu oraz przewodniczących wszystkich partii napisaliśmy: "Umowy koalicyjne są dużym krokiem w kierunku sprawiedliwości pokoleniowej w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Tutaj udał się duży skok w przyszłość. Na płaszczyźnie gospodarczej - przy zadłużeniu państwowym, ubezpieczeniach społecznych i bezrobociu młodych - brakuje jednak nadal nowych, treściwych impulsów. Obawiamy się wzmocnienia istniejącej już tendencji do zaniedbywania praw przyszłych pokoleń." W odpowiedzi na to otrzymaliśmy osobiste listy od ministra spraw wewnętrznych Otto Schilyego, ministra do spraw finansów Oskara Lafontaine, ministra urzędu kanclerza Bodo Hombacha, ministra ochrony środowiska Jürgena Trittina, pani minister do spraw młodzieży Christine Bergmann i przewodniczącego FDP Wolfganga Gerharda. Inni politycy przysłali standardowe odpowiedzi.

Europejski Kongres Młodych

Fundacja "Praw Przyszłych Pokoleń" (Stiftung für die Rechte zukünftiger Generationen) w obliczu historycznego wyzwania dzisiaj żyjącego pokolenia, o stworzenie długotrwałego społeczeństwa, powołała do życia wspólnie z Rotaract, AIESEC-iem, Młodymi Europejskimi Federalistami (Junge Europäische Föderalisten JEF) oraz inicjatywa studencka Club of Rome projekt pod nazwą "Our common future - realising sustainability" (Nasza Wspólna Przyszłość). Wyżej wymieniony projekt podzielony został na trzy części:

- Uniwersytet Internetowy (wirtualne spotkanie w sieci pozwoli uczestnikom przygotować się do planowanego Kongresu),

- Europejski Kongres Młodych w ramach EXPO 2000 w Hannoverze i

- Rajd Gwiazdzisty, poprzez który rezolucja Kongresu ma być przedstawiona we wszystkich stolicach Europy.

Projekt potrwa od 3 czerwca 2000 do 15 sierpnia 2000.

Prawie co do dnia osiem lat po spotkaniu na szczycie w Rio de Janeiro, gdzie po raz pierwszy proklamowana została zasada długotrwałości pokoleń, dążymy do tego, by poprzez apel młodych skłonić przywódców państw do realizowania tej zasady. Kongres i Rajd Gwiazdzisty mają na celu uwrażliwienie opinii publicznej w Europie na zasady długotrwałej polityki.

Pod stwierdzeniem "dlugotrwałe społeczeństwo" rozumiemy społeczeństwo, w którym urzeczywistniona została ekologiczna i finansowa długotrwałość (sustainability) przy jednoczesnym zachowaniu sprawiedliwości społecznej. W ekologicznie długotrwałym społeczeństwie, w każdym pokoleniu wyzwolona będzie taka ilość szkodliwych substancji, jaka powietrze, woda i ziemia mogą wchłonąć. Odnawiające się złoża naturalne wykorzystywane będą tylko do tego stopnia, na ile będą w stanie się same reprodukować. Pokróćce, w ekologicznie i finansowo długotrwałej Europie nie będzie życia na koszt własnych dzieci, nie będą wystawiane czeki bez pokrycia na przyszłość. Europa, jakiej chcemy, opowiada się za sprawiedliwym podziałem istniejących bogactw naturalnych pomiędzy Północą i Południem, pomiędzy bogatymi i biednymi, pomiędzy kobietami i mężczyznami. Internetowy Uniwersytet będzie forum dyskusyjnym, służącym uczestnikom jako pomoc i miejsce nowych pomysłów.

Na Kongresie w Hannoverze sformułowana zostanie przez 400 młodych uczestników rezolucja, poprzez którą szefowie rządów w Europie wezwani zostaną do stworzenia społeczeństwa nie żyjącego na koszt przyszłych pokoleń. Następnie młodzi uczestnicy Kongresu przekaza osobiście końcowy dokument przedstawicielom poszczególnych rządów. Później wyruszą w podróż do domu pociągami i rowerami, aby zanieść do stolic swoich ojczyzn uchwaloną rezolucję oraz kawalek sporządzonej na Kongresie tablicy, która rezolucję ma symbolizować. Temu jedynemu w swoim rodzaju happeningowi, dzięki któremu wymieniona wyżej rezolucja trafi do wszystkich stolic Europy, towarzyszyć będą liczne raporty prasowe. Fundacja pragnie pozyskać światowej sławy ekspertów jako referentów kongresu, m. in.: Romano Prodi (prezydent Unii Europejskiej), Ricardo Diez Hochleiter (przewodniczący Klubu Rzymskiego, Club of Rome), prof.dr.Amartya Sen (uniwersytet Harvarda), prof.dr.Klaus Töpfer (przewodniczący Organizacji Ochrony Środowiska ONZ-tu), Michaela Schreyer (komisarz Unii Europejskiej do spraw finansów) oraz Margot Wallström (komisarz Ochrony Środowiska Unii Europejskiej, Szwecja).

W tym krótkim słowie wstępnym nie mieliśmy możliwości wymienienia wszystkich zaproszonych ekspertów, nie ujmując im przy tym rangi, pełną listę umieszciliśmy w szczegółowym opisie projektu. Pragniemy aby słowo wstępne wygłosił prezydent Niemiec Johannes Rau lub inna głowa państwa z zagranicy. Celem Kongresu jest nie tylko rozpowszechnienie idei długotrwałości pokoleń w społeczeństwie, ale również poparcie dla jednoczącej się Europy oraz przyczynienie się do politycznego kształcenia osób, piastujących w przyszłości odpowiedzialne funkcje państwowe i społeczne.

Zorganizowanie Kongresu Młodych jest do tej pory naszym największym projektem. Jego organizacja związana jest z wielkim nakładem pracy, który przeliczyć można na prace, jaką wykonuje 10 osób przez 10 miesięcy. Choć byliśmy pomysłodawcami tego kongresu, nie jesteśmy w stanie sami go zorganizować. Dlatego przejęliśmy rolę koordynatora całego projektu. Europejski Kongres Młodych organizowany jest przy udziale wielu innych organizacji młodzieżowych (swoją pomoc obiecał już AIESEC, JEF, ELSA, Rotaract). Kongres ma być wkładem młodzieży w pomysłny przebieg EXPO 2000.

Kampania dotycząca zmiany ustawy zasadniczej pod względem ekologicznej długotrwałości

Jedną z najpopularniejszych i najdalej w przyszłość sięgających akcji Fundacji jest zaangażowanie się w celu ujęcia w ustawie zasadniczej praw przyszłych pokoleń.

Nasze ustawodawstwo chroni obecnie przede wszystkim prawa dzisiaj żyjącego pokolenia. Na nas jednak spoczywa odpowiedzialność za życia przyszłych pokoleń. Gwarancja egzystencji, szansa spokojnego życia i rozwoju przyszłych pokoleń, jest dzisiaj niezwykle aktualnym tematem, gdyż obecnie żyjące społeczeństwo zdolne jest zmienić siebie i naturę na wiele setek lat. Dlatego potrzeba chwili jest prawne powstrzymanie zagłady środowiska naturalnego. Ustawa zasadnicza, w tym przypadku niemiecka konstytucja musi gwarantować prawa do życia przyszłym pokoleniom. Nasza Fundacja, opierając się na koncepcji francuskiej organizacji "Conseil pour les droits des générations futures" opracowała nową wersję artykułu 20a (ochrona naturalnych podstaw życia):

Brzmi ona następująco:

Ochrona naturalnych podstaw życia

1. Państwo, poprzez władze wykonawczą i sądownictwo, chroni prawa i interesy przyszłych pokoleń opierając się na ustawach i prawie.
2. Państwo gwarantuje, że podstawowe elementy takie jak powietrze, woda, ziemia i atmosfera obciążane będą szkodliwymi dla siebie substancjami tylko w takim stopniu, w jakim będą mogły, w określonym czasie, same się zreprodukować, biorąc pod uwagę ich regeneracyjne zdolności.
3. Państwa gwarantuje, że złoża posiadające zdolność do odnawiania się, będą wykorzystywane tylko w takim stopniu, w jakim mogą się reprodukować. Naturalne złoża nie posiadające zdolności reprodukowania się i zasoby energii będą eksploatowane oszczędnie.
4. Państwo zobowiązane jest nie przyczynić się do stwarzania źródeł, które mogłyby stanowić trwałe zagrożenie i przyczynić się do powstania wielkich szkód, których usunięcie byłoby albo niemożliwe albo wymagało nieproporcjonalnie wysokiego nakładu sił i środków.
5. Państwo zobowiązuje się, że istniejąca różnorodność świata zwierzęcego i roślinnego nie ulegnie zmniejszeniu poprzez ludzkie działanie.

Ta nowa wersja, nazwana "Oświadczeniem praw przyszłych pokoleń" przekazana została w listopadzie 1998 dwudziestu renomowanym ekspertom prawa z prośbą o replikę. Odpowiedzi zamieszczone zostały w zbiorowym artykule Fundacji w czasopiśmie "Zeitschrift für Rechtspolitik", który ukaze się w niedługim czasie. Pani minister sprawiedliwości zobowiązała się na łamach tego samego czasopisma ustosunkować się do naszej wersji artykułu 20a. Pierwszym krokiem w naszej kampanii zmiany artykułu 20a jest dyskusja prawnicza. Pod tym względem okazało się, że od strony prawnej wersja nasza jest nie do podważenia. Jeżeli rzeczywiście udało się nam, przeforsować te poprawki w ustawie zasadniczej, zrealizowalibyśmy jeden z podstawowych celów naszej Fundacji, osiągnięcie ekologicznie długotrwałego społeczeństwa.

Po refleksji czas na działanie. Po dobrej propozycji pora na jej urzeczywistnienie. Pierwszym krokiem w naszej kampanii jest akcja zbierania podpisów, drugim selektywna kampania pod adresem poszczególnych osób, trzecim listy do wybranych polityków.

3. Kongres Młodych

był startem akcji zbierania podpisów. Naszym celem jest zebranie 100.000 podpisów od osób popierających przyjęcie "Oświadczenia praw przyszłych pokoleń" do nowej wersji artykułu 20a. Zwracamy się z prośbą do wszystkich obywateli i obywaterek o poparcie nas w tej akcji i podpis na naszej liście. Fundacja Praw Przyszłych Pokoleń zamierza zwrócić się również do innych organizacji zajmujących się ochroną środowiska naturalnego takich jak Bund czy Nabu, zapytaniem, czy nie wsparłyby naszej akcji. Poza tym pragniemy skontaktować się z wpływowymi dziennikarzami, prosząc ich o zajęcie się tematem zagwarantowania sprawiedliwości pokoleniowej w ustawie zasadniczej. Wszystkie te akcje mają na celu zmianę świadomości społecznej, co jest podstawą dla zmiany ustawy zasadniczej. Ostateczna decyzja należy do polityków posiadających dwie trzecie głosów. Ponieważ naszym końcowym celem jest ponadfrakcyjne grupowe pismo dotyczące zmiany ustawy zasadniczej, od czerwca 1999 prowadzimy sprecyzowaną kampanię adresowaną do posłów Bundestagu, zapytaniem czy nie mogliby poprzeć naszej akcji. Zdajemy sobie sprawę, że to długotrwałe przedsięwzięcie, nie zamierzamy się jednak poddać.

Kampania na rzecz sprawiedliwości pokoleniowej w ubezpieczeniach emerytalnych

Nasz obecny system ubezpieczeń emerytalnych nie jest dla wszystkich sprawiedliwy. Deficyty, powstałe w ostatnich latach w kasach emerytalnych, związane z niskim demograficznym, podzielone powinny zostać pomiędzy młodych i starych. Takie rozwiązanie problemu ubezpieczeń emerytalnych, propagowane przez naszą Fundację, a mające na celu również złagodzenie konfliktu pokoleniowego, znalazło pozytywny odzew również w fachowych kregach. Ponadto reforma systemu ubezpieczeń, proponowana przez nas, przewiduje wciągnięcie do społecznych kas ubezpieczeń polityków, urzędników i osób prywatnych prowadzących działalność gospodarczą. Dla uzyskania zmian, blokowanych przez dotychczasową politykę chcemy wypracować do grudnia 1999 sądowe pismo, które wszyscy zobowiązani do płacenia składek ubezpieczeniowych obywatele przekazali sądowi, który zajmuje się rozpatrywaniem skarg społecznych. Przez taką falę skarg w społeczeństwie chcemy wywrzeć nacisk na polityków, zmuszając ich do reformy systemu ubezpieczeń społecznych.

Książki opublikowane w Fundacji

Do innych zadeklarowanych zadań Fundacji należy pomoc młodym ludziom w wyrażeniu swojego zdania poprzez publikowanie ich twórczości. Taka szansa młode pokolenie otrzymuje bardzo rzadko. Dlatego też jego zdanie ginie w publicznej debacie, a niejednokrotnie konstruktywnych pomysłów nie bierze się pod uwagę. Fundacja Praw Przyszłych Pokoleń wydaje w regularnych odstępach książki i publikacje, współpracując przy tym z innymi wydawnictwami. Jako pierwsza ukazała się we wrześniu 1997 w wydawnictwie Rasch und Röhring (Hamburg) książka "Ten kraj pozycyliście tylko od nas...", zawierająca wypowiedzi sześciu młodych ludzi w wieku od 17 do 26 lat na temat środowiska naturalnego, ubezpieczeń społecznych, społeczeństwa pracy, zadłużenia państwa, oświaty i praw dzieci. W maju 1998 ukazała się równocześnie w wydawnictwie Kore i Tremmel druga książka Fundacji "Rok 68 (Die 68er) Dlaczego my młodzi już go nie potrzebujemy". Z okazji trzydziestego jubileuszu rewolty studenckiej z roku 68 zadała Fundacja pytanie: Jakie znaczenie ma rewolta studencka z 68 roku dla dzisiejszej młodzieży, zwłaszcza z perspektywy pytań politycznych. Wszyscy autorzy byli zgodni, iż pokolenie "Starszych" z roku 68 powinno z wolna ustąpić miejsca następnemu pokoleniu.

Dochody, które przyniosły obie książki w połowie przekazane zostały na konto Fundacji

Praw Przyszłych Pokoleń.

Książka o Holocaustzie

Fundacja Praw Przyszłych Pokoleń jest forum młodego pokolenia w Niemczech i dlatego leży nam na sercu dyskusja dotycząca przyszłości i wspomnień o Holocaustie, podczas której inni mówią o nas lub w naszym imieniu. Martin Walser i Ignatz Bubis, jak również wiele innych osób, które później włączyły się w tę dyskusję, wypowiedzieli swoje zdanie powołując się częściowo na zdanie młodego pokolenia. Co naprawdę myśla jednak na ten temat młodzi? Odpowiedzia na to pytanie jest projekt zbiorowej książki szukającej odpowiedzi na "Pierwsze Berlińskie Pokolenie" i jego stosunek do tematu Holocaustu. Oto mały fragment tej książki:

"Nigdy więcej Oswiecimia - to zdanie było mottem, przy uchwalaniu Konstytucji. Nigdy więcej Oswiecimia - krzyczało pokolenie studentów roku 68, zadając szerokiej i szczerzej wymiany zdań na temat Holocaustu. Nigdy więcej Oswiecimia było także dewizą antyfaszystów w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Holocaust stał się centralnym punktem odniesienia w poszukiwaniu niemieckiej tożsamości od roku 1945. W tej książce, Pierwsze Berlińskie Pokolenie próbuje odnaleźć swój własny język. Współczesne kontrowersje, wywołane dyskusją Martina Walsera i Ignatzego Bubisa na temat winy i ewentualnego kresu rozmów na ten temat są walką o obcowanie z tymi wspomnieniami w młodej Republice Berlińskiej i tym samym walką o młode pokolenie, na które ciągle powołują się obie strony. Po słowie wstępnym byłego prezydenta Niemiec Romana Herzoga, 15 młodych autorów i autorek opisuje spadek, jaki pozostał po minionym już pokoleniu. Tutaj najlepiej widac, co przyjęło a co odrzuciło młode pokolenie z nauk niemieckiej demokracji i niemiecko-demokratycznego antyfaszyzmu. Do tej pory nie pytano młodego pokolenia, jakie wnioski wyciąga z Oswiecimia i jak Niemcy 54 lata po zakończeniu wojny obchodzą się ze swoim najsmutniejszym spadkiem.

Z pomocą tej książki próbuje młode Berlińskie Pokolenie stawiać pytania i szukać odpowiedzi, zaczynając tym samym publiczny dyskurs dotyczący tego spadku, które przyszło mu objąć z koncem tego strasznego, ale i pełnego nadziei niemieckiego stulecia. Książka ta ukazała się we wrześniu w wydawnictwie Christopher Link i jednocześnie w wydawnictwie Tremmel jako internetowe wydanie.